

KONSPEKT WYKŁADU

1. **Środki odurzające i substancje psychotropowe a przestępczość:** podstawowe kategorie pojęciowe; przestępstwa prohibicyjne i przestępstwa pospolite; przestępstwa związane z podażą i przestępstwa związane z popytem; przestępstwa osób będących użytkownikami narkotyków i przestępstwa osób nimi nie będących.
2. **Podstawowe modele prawnokarnej regulacji środków odurzających i substancji psychotropowych:** systemy restrykcyjne vs. systemy permissywne; systemy represyjne vs. systemy nastawione na leczenie;
3. **Podstawowe regulacje prawa międzynarodowego dotyczące regulacji w sferze narkotyków i narkomanii:** jednolita konwencja o środkach odurzających z roku 1961; konwencja o substancjach psychotropowych z roku 1971; konwencja Narodów Zjednoczonych o zwalczaniu nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi z roku 1988;
4. **Podstawowe regulacje prawa europejskiego w obszarze narkotyków i narkomanii:** Rekomendacja Rady z 18 czerwca 2003 w sprawie zapobiegania i ograniczania ryzyka związanego z uzależnieniem od narkotyków (2003/488/EC); Decyzja Ramowa Rady z 25 października 2004 określająca minimalne wymogi dotyczące typów przestępstw oraz zagrożeń ustawowych w obszarze nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi.
5. **Podstawowa charakterystyka postanowień prawnokarnej ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z 2005 r.:** zakres i przedmiot regulacji; zakres kryminalizacji przewidziany przez ustawę; problematyka granic prawnokarnej interwencji w obszarze używania narkotyków w świetle podstawowych zasad prawa karnego oraz zasad konstytucyjnych.
6. **Podstawowe zagadnienia konstrukcji typów czynów zabronionych na gruncie ustawy:** technika legislacyjna przyjęta przy kształtowaniu typów czynów zabronionych; ogólne zagadnienia występujących w ustawie typów podstawowych, kwalifikowanych i uprzywilejowanych;
7. **Znamiona typów podstawowych występujących w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii i podstawowe zagadnienia ich wykładni:** przestępstwa związane z dostarczaniem narkotyków (podażą) i przestępstwa związane z używaniem narkotyków (popytem); przedmiot ochrony przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w świetle literatury i orzecznictwa; strona przedmiotowa przestępstw stypizowanych w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii: pojęcie środka odurzającego i substancji psychotropowej; kwestia rozróżnienia środków „twardych” oraz „środków miękkich” i jego ewentualne znaczenie na gruncie polskim; podmiot i strona podmiotowa przestępstw stypizowanych w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii;
8. **Problematyka typów kwalifikowanych na gruncie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii:** znamiona typów kwalifikowanych; pojęcie znacznej ilości środka

odurzającego lub substancji psychotropowej: informacje porównawcze dotyczące praktyki i orzecznictwa w innych krajach Europejskich; orzecznictwo sądów polskich.

9. **Problematyka typów uprzywilejowanych na gruncie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii:** pojęcie przypadku mniejszej wagi; znamiona przypadku mniejszej wagi; znaczenie okoliczności przedmiotowych i podmiotowych; problem pojęcia ilości nieznacznej oraz jej znaczenie *de lege lata* w ustawodawstwa polskiego.
10. **Problematyka tzw. wartości granicznych:** znaczenie rozgraniczenia ilości znacznej, ilości „przeciętnej”, oraz ilości nieznacznej w ustawodawstwach europejskich: konsekwencje dla typizacji oraz dla kwestii związanych z wymiarem kary; rola opinii biegłych w zakresie problematyki wartości granicznych.
11. **Problematyka odpowiedzialności za posiadanie środków odurzających lub substancji psychotropowych:** podstawowe argumenty za i przeciw kryminalizacji posiadania narkotyków; ewolucja przepisów ustawodawstwa polskiego w tym zakresie; aktualny stan prawny i podstawowe problemy wykładni w kontekście prawoporównawczym; praktyka stosowania art.62 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w świetle badań aktowych;
12. **Problematyka szczególnych środków o charakterze alternatywnym stosowanych wobec sprawców przestępstw będących osobami uzależnionymi:** instytucja zawieszenia postępowania wobec sprawcy będącego użytkownikiem narkotyków: charakter instytucji przewidzianych w art.72 oraz 73 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii realizujących zasadę „leczyć zamiast karać”; przesłanki stosowania; formy stosowania; problemy wykładni i stosowania *de lege lata*; kwestia postulatów *de lege ferenda*.
13. **Szczególne regulacje dotyczące orzekania kar i środków wobec uzależnionych sprawców przestępstw:** problematyka art.70 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii: art.70 ust.1 ustawy jako *lex specialis* w stosunku do art.72 § 1 kk; obligatoryjność nakładania obowiązku leczenia w przypadku warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności; kwestia zgody skazanego; problem uzależnienia jako podstawy stosowania art.72 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii; rola biegłych w ustalaniu powyższej okoliczności; środki zabezpieczające o charakterze leczniczym: relacja pomiędzy art.71 ust. 3 – 5 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii a art.96 – 97 kodeksu karnego;

Wybrana literatura:

1. M.Gossop *Narkomania. Mity i rzeczywistość*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1993.
2. P.Robson *Narkotyki*, Medycyna Praktyczna, Kraków 1997.
3. K.Krajewski *Przestępczość narkotykowa w Polsce w latach 1985 – 1996 w świetle danych statystyki policyjnej i sądowej*, Archiwum Kryminologii, t.XXV, Warszawa 1999 – 2000.
4. K.Krajewski *Sens i bezsens prohibicji. Prawo karne wobec narkotyków i narkomanii*, Kantor Wydawniczy Zakamycze, Kraków 2001.
5. A.Muszyńska *Narkomani. Sprawcy czynów karalnych*, Kantor Wydawniczy Zakamycze, Kraków 2004.

6. K.Krajewski *Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z 2000 roku i jej efekty. Przyczynek do kwestii racjonalnej kryminalizacji*, w: L.Leszczyński, E.Skrętowicz, Z.Hołda (red) *W kręgu teorii i praktyki prawa karnego. Księga poświęcona pamięci profesora Andrzeja Wąska*, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2005, str.227 – 242.
7. T.Srogosz *Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii. Komentarz*, Wydawnictwo C.H.Beck, Warszawa 2006.
8. K.Dubiel, A.Majcherczyk *Polski system terapii skazanych uzależnionych od narkotyków*, *Przegląd Więziennictwa Polskiego*, nr 53 – 53, Warszawa 2006, str.51 – 72.
9. D.Sarzała *Narkomania jako zjawisko patologii społecznej i problem penitencjarny*, *Przegląd Więziennictwa Polskiego*, nr 56 – 57, Warszawa 2007, str.91 – 112.
10. K.Łucarz, A.Muszyńska *Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii. Komentarz*, Oficyna Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2008.